

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 20. junija 1991 · Leto I, št. 10 · Cena 10 forintov

DVE TRI MINUTE PRED DVANAJSTO

Prva junijska nedelja je bila v Števanovcih in okolici kar živahna, kajti tamkajšnji Slovenski klub je organiziral celodnevni program. Malo pred enajsto uro je bila dvorana kulturnega doma že nabito polna. Organizatorji se morda takrat, ko so načrtovali program, niti niso zavedali, da je na Madžarskem v tem času teden knjig.

Tega se je spomnil tudi Karel Krajcar, avtor zbirke Slovenske pravljice iz Porabja. Osrednji program je bil namenjen predstavitvi zbirke. Od zapisovalca pravljic smo zvedeli, da se je ideja, da bi ohranil ustno izročilo v Porabju, rodila takrat, ko je bil mlad študent v Budimpešti.

"Ko sem prišel domov v Števanovce na šolo, sem se z magnetofonom napotil k starim ljudem, ki so mi znali veliko "parpovejdati".

Prva zbirka porabskih pravljic je izšla v narečju leta 1984. "Ko je Demokratična Zveza južnih Slovanov pred leti izdala izbor slovenskih pravljic iz Porabja, je knjiga pritegnila pozornost. Sklenil sem, da bom poskusil te pravljice, ki so zapisane v lepem porabskem govoru, predstaviti v knjižno slovenščino," je povedal Jože Ternar, ki je tudi poskrbel za prevod. "Karel Krajcar je opravil dragoceno delo. Tako rekoč dve tri minute pred dvanajsto je zbral te bisere ljudskega pripovedništva, kajti njegovi pripovedovalci so žal že pokojni."

Dvojezična zbirka je

2. junija je bila dvorana kulturnega doma v Števanovcih nabito polna. Babice in dedki so z zanimanjem poslušali pravljice, ki jih morda tudi sami poznajo. Zdaj so jim pa "parpovejdati" vnuki. Da bi se splašalo imeti več prireditev tudi na tem koncu Porabja, nam je dokazal dober odziv. S tem bi lahko "razbremenili" Seničane, istočasno pa spodbujali tukajšnje ljudi h kulturnemu ustvarjanju. (Foto: I. Barber)

skupna izdaja Pomurske založbe in prejšnje Demokratične Zveze. S tem, da so pravljice objavljene dvojezično, so dostopne številnim bralcem v Sloveniji in na Madžarskem.

Avtorja sta omenila tudi

to, da sta knjigo namenila predvsem šolarjem v upanju, da jih bo svet pravljic iz njihovih krajev zanimal, da bodo pravljice prebirali v knjižni slovenščini in se jo bodo tako lažje učili.

Da otroci radi segajo po

pravljicah, so dokazali s svojim nastopom, ki so ga postavili iz pravljic, ljudskih balad in pesmi. Otroška folklorna skupina iz Beltincev se je predstavila z otroškimi igrkami. Domače pevke so navdušile publiko s

porabskimi ljudskimi pesmi. Ta skupina je začela vaditi pred kratkim. Upajmo, da jih bo uspeh prvega nastopa navdušil in da bodo stalno delovali.

Po kulturnem programu so se navzoči lahko podrobneje seznanili z našim časopisom.

Nekaj veselih trenutkov nam je prineslo žrebanje dobitkov med naročniki časopisa.

"Štiri darila nesem domov v vas, pa nobeno ni moje," je tožila ženska iz Verice. "Mogoče pa bom drugič imela srečo!"

V imenu dobitnikov in uredništva časopisa se zahvaljujemo podjetjem, ki so z dobitki in materialno omogočila prireditve. (POMURSKA BANKA, d.d. M. Sobota; POTROŠNIK, VELETRGOVINA M. Sobota; RADENSKA Radenci; SOLIDARNOST, Invalidske delavnice, M. Sobota; ZAVAROVALNICA TRIGLAV Murska Sobota)

Popoldne so se pomerili nogometaši na igrišču v Otkovcih.

V kulturnem domu so mladi folkloristi iz Beltincev naučili svoje vrstnike nekaj ljudskih plesov, igrice in pesmi.

Nekaj se je začelo tudi v Števanovcih. Upajmo, da bodo znali teh nekaj minut pred dvanajsto izkoristiti in da bo nekoč živahno kulturno delovanje spet oživelo. Da so sposobni veliko narediti, so dokazali 2. junija.

M.S.

Prej ali slej pride do najslabše kombinacije nesrečnih okoliščin, zato zavarujte sebe in svoje premoženje pri

ZAVAROVALNICI TRIGLAV, Območna enota M. Sobota

Ker življenje potrebuje varnost

Zaradi vrste razlogov je bilo Porabje na obrobju slovenske pozornosti, ko je šlo za Slovence, ki ne živijo v matični domovini.

Pred vami, spoštovane bralke in bralci, je deseta številka štirinajstdnevnik Porabje. Majhen, a prijeten jubilej za vas in tudi nas, ki pripravljamo časopis, ki je bil toplo sprejet tudi v matični Sloveniji in med Slovenci v Avstriji in Italiji; zvedeli pa smo, da ga prebirajo še drugod, kjer živijo Slovenci.

V uredništvu smi si dejali, kaj ko bi se za deseto številko Porabja pogovarjali s predsednikom predsedstva Slovenije Milanom Kučanom, državnikom, ki zna prisluhniti manjšinam, jih razumeti in jim pomagati. Porabskim Slovencem tudi zato, ker govori njihovo narečje, saj je bil rojen v Križevcih na Goričkem, kamor se vidi iz Porabja. Da ni pozabil narečja, se je lepo pokazalo lani v gornjeseniškem kulturnem domu, kjer je govoril tako, da so ga razumeli res prav vsi.

Še nekaj je, na kar smo opozorili predsednika že s prvim vprašanjem, in sicer: v prvi številki, ki je izšla 14. februarja letos, v vseh naslednjih in tudi v deseti smo zapisali: DEZINFORMACIJE. Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku. Od takrat je minilo 106 dni, mejnega prehoda pa še ni. (Je bil to ilegalni prestop?)

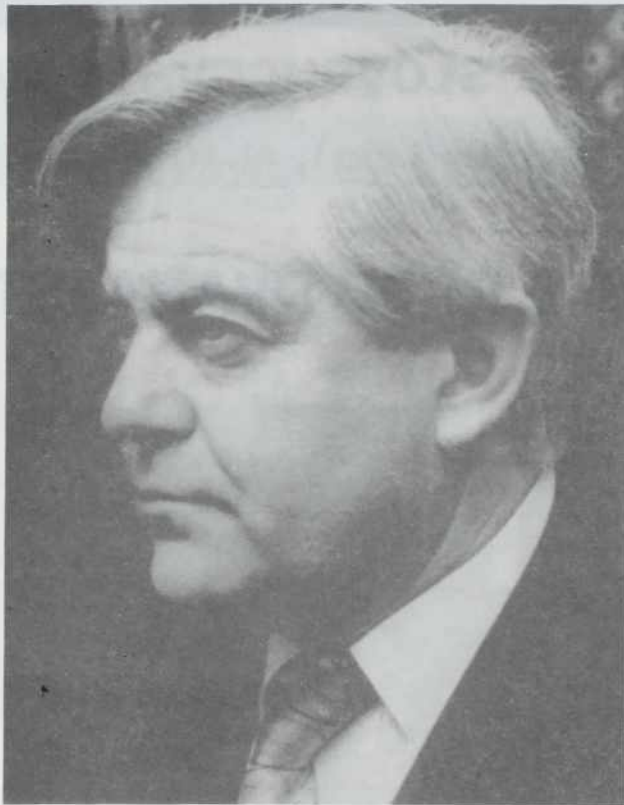
— In Vaš komentar, gospod predsednik Milan Kučan?

"Ni ravno prijetno, da sva v vsaki številki, kar seveda pomeni, da problem prehoda še ni rešen. Midva sva se takrat, ko sem bil v Budimpešti in tudi v Porabju, dogovorila, da ob obisku v Jugoslaviji gospod Árpád Göncz obišče Slovenijo in da bi ali ob prihodu v Jugoslavijo ali ob koncu obiska šla prek tega prehoda, kar bi pomenilo, da bi bil odprt.

Medtem so se zgodile nekatere stvari, ki po moji sodbi po nepotrebnem odlagajo odprtje prehoda. Gospoda Göncza v Jugoslavijo še ni bilo, prišlo je do uvoza orožja iz Madžarske na

POGOVOR S PREDSEDNIKOM PREDSEDSTVA SLOVENIJE MILANOM KUČANOM

SAMOSTOJNA SLOVENIJA SE BO PO EVROPSKIH NAČELIH ZAVZEMALA ZA MANJŠINE

Hrvaško, pa se je diplomacija veliko zapletala okoli tega. Zdaj so seveda v ospredju slovenske osamosvojitvene težnje, in to je v diplomaciji, kjer je znano, da mlini meljejo počasi, dodaten razlog, da se stvari urejajo zelo previdno.

Nekajkrat sem govoril z madžarskim veleposlanikom in našim veleposlanikom v Budimpešti, govoril sem tudi z generalnim konzulom v Zagrebu in moj sklep je, da bo po osamosvojitvi Slovenije zadeva rešena razmeroma hitro. Tudi zato, ker ta del za Slovenijo ne bo neki kotiček države, ki je pozabljen od boga in oblasti, ampak je to del naše meje, kjer na obeh straneh živijo naši ljudje. Za Madžare je zelo pomembno, da odpremo prehode na tistem delu madžarsko-slovenske meje, kjer živijo na obeh straneh Madžari, kjer torej živi madžarska manjšina."

— Vaš prvi obisk na tujem (oktobra lani) je bil na Madžarskem. Kaj menite o stikih med Slovenijo in Madžarsko, in tudi o sodelovanju Slovenije z drugima sosedama?

"Ti stiki so na formalni ravni dobri, pomeni, da problemov ni, razen tako življenskih, kot je mejni prehod, najbrž pa bi jih našli še nekaj. Ne rečem, da so izkoriščene vse možnosti in da je to sodelovanje na ravni, ki bi pokazala, da sta to evropski državi, ki želita živeti po standardih in na način, kot živijo druge evropske države. Mislim, da so velike možnosti zlasti v gospodarstvu, ki so bistvene

in jih bo potrebno razvijati. Naši gospodarstvi sta—to so pokazali vsi dosedanja pogovori in analize na obeh straneh — komplementarni in ne vidim razloga, da ne bi moglo priti do zelo intenzivnega sodelovanja. Najprej bomo morali pri nas urediti politične razmere, zagotoviti, da se gospodarski in drugi stiki s takšno ali drugačno samovoljo ne bodo pretrgali čez noč, in potem, menim, da bodo stvari stekle tako z Madžarsko kot z Avstrijo in Italijo.

Sodelovanje z Italijo je seveda nekaj, kar je ta hip posebej pomembno, ne samo zato, ker je naš drugi največji gospodarski partner, ampak zato, ker je od vseh naših sosed edina članica Evropske gospodarske skupnosti, vplivna v tej integraciji in tudi v svetu nasploh. Italija je ena najbolj razvitih držav, s katero imamo urejenih veliko vprašanj z zelo pomembnimi meddržavnimi akti. Gre predvsem za Osimske sporazume, ki so pravna podlaga za urejanje položaja naših manjšin, ker so vključena tudi določila Višegradskega sporazuma.

Ne vidim razloga, da tako ne bi moglo biti tudi z Avstrijo, Madžarsko in v prihodnje tudi s Hrvaško. To so naše sosede in javno smo poudarili, tudi z Izjavo o dobrih namerah, da želi biti Slovenija vsem dobra soseda, ki bo spoštovala njihove interese in ki ne bo ogrožala njihovega miru."

Június 26-ig, az önálló Szlovénia kikiáltásáig már csak néhány nap van. A határon túli szlovének is figyelemmel kísérik az anyaországban történő eseményeket. Mit üzen nekik?

"Mindenekelőtt azt, hogy a demokratikus berendezkedésű Szlovénia továbbra is anyaországuk kíván maradni, s éppen az európai demokratikus elvek érvényesítése teszi majd lehetővé, hogy felvessük a határon túli szlovén kisebbségek egyenjogúságának kérdését.

Remélem, hogy a szlovén önállóság kedvező változást jelent majd a rábavideki szlovének életében. Az anyaország teljesíteni fogja mindazokat a jogos elvárásokat, amelyeket kötelessége teljesíteni."

— V življenju manjšin se je veliko spremenilo. Tudi nekatere strokovne ocene iz preteklosti ne držijo več, toda v življenju se velikokrat zatika, sva za rekla. Kritični opazovalec ima (še) vedno občutek, da Slovenija nekoliko manj skrbi za porabske, kot druge Slovence v zamejstvu?

"Najbrž drži takšna ocena ali vsaj vtis. Iz vrste razlogov je bilo Porabje nekje na obrobju slovenske pozornosti, ko je šlo za varstvo Slovencev, ki ne živijo v matični domovini. Zdaj se je seveda pokazalo, kako napačna je bila domneva, da pač dve državi, ki imata socialistično ureditev, demokratično rešujeta tudi probleme manjšin.

Nasploh bi dejal, da je eno temeljnih načel, če že ne temeljni princip demokracije, kakšen je resnični položaj manjšin. Ne mislim samo nacionalnih, ampak tudi verske, ideološke in druge. Posebej demokratična je po moje tista družba, ki manjšinam zagotavlja dejansko enakopravnost. Pomeni, da jim je pripravljena priznati več pravic, kot jih priznava sebi, ker je manjšina znotraj večine ogrožena. To načelo smo deklarirali do vseh naših sosed in torej tudi do republike Madžarske. Moji razgovori na Madžarskem so pokazali, da republika Madžarska, vsaj po formalni plati, ne zanika svojih obveznosti, ki jih ima za zagotavljanje enakopravnosti."

— Smo pred 26. junijem, dnevom slovenske osamosvojitve. Slovenci v zamejstvu zelo pozorno spremljajo dogajanje v matični domovini. Kaj bi jim sporočili?

"Predvsem to, da bodo imeli tudi vnaprej v Sloveniji državo matičnega naroda, ki bo demokratično urejena in bo zato lahko z uveljavljanjem demokratičnih načel, ki veljajo v vseh evropskih državah, in razmerju med njimi postavila tudi vprašanje enakopravnosti slovenskih manjšin.

Upam, da slovenska samostojnost zlasti porabskim Slovencem ne bo pomenila ničesar, česar doslej niso upravičeno pričakovali, da je dolžna in da to zanje mora storiti država matičnega naroda."

Pogovarjal se je Ernest Ružič

PREKMURCI IN PORABCI PRED 155 LETI

V seriji Zvezki Arhiva Železne županije (Vas megyei levéltári füzetek) je izšel pred kratkim v Sombotelu 4. zvezek, ki statistično in geografsko opisuje Železno županijo (Vas Vármegye) v letu 1836. S to letnico je namreč v Pešti izšlo velikansko delo, ki v šestih knjigah obravnava vse komitate ali županije na Madžarskem. Avtor tega orjaškega podviga je bil Elek Fényes, eden najpomembnejših strokovnih piscev na področju zemljepisa in statistike v reformnem obdobju. V prvem zvezku se na 84 straneh ukvarja z Železno županijo. To pot bi želel prevesti dva odstava, ki se nanašata na nas, prekmurske in porabske Slovence.

"Vendski Toti (vendus tótok), Vandali ('vandalusok') ali kakor sami sebe imenujejo Slovenci ('szlowenczi'), živijo v majhnem jugozahodnem kotu naše domovine in so precej neznani v širšem krogu. Tačas so v toškem okraju ('tótási járás') Železne županije in v majhnem predelu okraja Lövö v Zalski županiji. Ljudje, naseljeni v osmih vaseh v Somodžski županiji, so se v glavnem pomadžarili. Vse skupaj gre za kakih 48 do 49 tisoč duš. Glede veroizpovedi je v Železni županiji v 14 župnijah 18,348 katoličanov, v 4 farah pa 11,297 evangeličanov. Vendi ('vendusok') v Zalski županiji so skorajda vsi katoličani, v nasprotju s tistimi v Somogyu, ki so evangeličani. Sicer pa so tudi tlačani v starih časih od 1608 do 1627, ko sta veliki lastnik posestev v Lendavi in Murski Soboti in celotna rodina Széchijevih prešla na evangeličansko veroizpoved, sledili svojim gospodarjem. Vendar se je pozneje njihovo število po sili razmer zmanjšalo na zgornj omenjeno.

O njihovem izvoru je dalo mnenje več učenjakov. Vendar pa da niso ostanki nekdanjih Vandalov, moramo v tem pogledu popolnoma pritrčiti Tacitu, saj so bili stari Vandali Nemci, sedanj pa so slovanskega porekla, kar nedvomno dokazuje njihov jezik. Verjetno izhajajo iz tistih slovanskih ljudstev, ki so v srednjih stoletjih potovali s severa proti jugu, proti Jadranskemu

morju. V glavnem so nižje rasti, suhi, toda vzravnani ljudje. V hribih so bolj zdravi, bolj veseli, močnejši, na ravninah ob Muri pa blede, bolj slabotni. Ponavadi so zelo delavni, tako da so na madžarskih ravninah vendski mlatilci in kosci najbolj priljubljeni. Nadalje so v hribovitih predelih na moč revni, na ravninskih pa bogatejši. Kljub temu pa je njihova hrana revna. Tako si kruh pečejo iz žita, ajde, koruze, krompirja in celo koruznega storža. Vendi, ki živijo na bogatih ravninah, raje prodajo svojo lepo pšenico, kot

pa da bi jo pojedli. Njihova priljubljena hrana je ajda, nato proso, koruza, zelje, stročnice in solata. Njihova kultura je neznatna, književnost ničta, ker razen nekaj evangeličev in molitev drugih tiskanih knjig nimajo. Šol imajo vsega skupaj pet in še te v kakšnem stanju?! Vendar pa so moralno krotki. Tu pa tam kaj ušpičijo, kaj manjšega tudi ukradejo, toda večja hudo delstva naredijo redkokdaj. Svoje originalne noše nimajo, ampak se zgledujejo po madžarskem ali nemškem ali štajerskem kroju, odvisno pač od tega, kateri narod jim je bližji."

Francek Mukič
Ilustracija: M. Kozar

Ob 10. številki PORABJA

Zgodilo in začelo se je 14. februarja letos. Slovenci na Madžarskem ste končno dočakali svoj prvi časopis v materinem jeziku. Uresničuje se ena najpomembnejših obljub vodstva Zveze Slovencev, saj si preprosto ni mogoče predstavljati življenje in narodnostno ohranitev porabskih Slovencev brez lastnega glasila.

Tokrat je pred bralci in naročniki že 10. številka Porabja. Četudi teh prvih deset še ne dovoljuje resnejše in celostnejše ocene časopisa, je nesporno velika stvar že dejstvo, da porabski Slovenci vsakih 14 dni svoje "novine" redno prejmete, da jih z veseljem pričakujete, vse bolj dopisujete vanje in seveda prebirate. Časopis ima vedno več naročnikov predvsem v Porabju, pa tudi v Budimpešti, Sombotelu, Šopronu, Monostru in v matični domovini Sloveniji. Vse bolj se širi krog dopisnikov, zlasti med mladimi in šolskimi otroki, s svojimi prispevki pa časopis bogatijo tudi nekateri novinarji iz Slovenije, posebej iz Pomurja.

Pred dnevi smo se na priloženosti prireditvi in

predstavitvi časopisa v Števanovcih lahko prepričali, kako porabski Slovenci sprejemate in cenite svoj časopis. V nabit polni dvorani kulturnega doma ste se zbrali starejši in mladi, z navdušenjem in neskritim zadovoljstvom ste spremljali prireditev in se veselili kar dveh novih kulturnih pridobitev: Krajcarjevih Porabskih ljudskih pravljic in svojega novega časopisa Porabje. Očitno torej Porabje prispeva k boljšemu obveščanju o delu in življenju naše narodnostne manjšine na Madžarskem. Časopis opravlja tako izjemno kulturno, narodnostno in politično poslanstvo med Slovenci ob Rabi, prispeva pa tudi k boljšemu razumevanju in zblizjevanju Madžarske in Slovenije ter njunih prebivalcev. V prihodnje bo seveda potrebno vložiti nove napore, da bo časopis postal še vsebinsko bogatejši in bolj raznovrsten, da bo stopoma izoblikoval svojo celostno podobo. Morda bi si prizadevali, da bi že v prihodnjem letu prerastel v tednik in postal kritični spremljevalec in vodnik Slovencev na Madžarskem. Skupaj s svojim časopisom boste tako postajali Porabci vse bolj ponosni, da ste Slovenci, učili boste svoje otroke slovenskega jezika in se borili za ohranitev slovenstva.

Naj zapišem še to, da se novega časopisa veselimo tudi v matični domovini Sloveniji. Hkrati s prizadevanji za neodvisno in suvereno Slovenijo, za svojo lastno državo, si še kako želimo nacionalno ohranitev in pokončno držo vseh svojih rojakov po svetu.

Ob 10. številki Porabja torej priskrbe čestitke in srečno!

M.S.

Geza Bačič

"Krüja našoga fsakdanešnjoga. . ."

Varašanci, da zazrankoma (zjutraj) v bauto dejo pa tjüpijo eštja topli krü ali žemlé, si ranč ne brodiyo, ka po vasnica samo po devetoj ali desetoj vöri parpelajo krü. Če ga sploj parpielajo sakši den!

Edni iz Števanovac so sa taužili, ka v vesi samo sakši drugi den majo frišek krü. Da bi zvedli, ka je istina kau-lak tauga, smo malo spitalavali lüstfo.

"Ja, samo sakši drugi den parpielajo krü. F torak, četrtak pa soboto," je nan povedala Eržika Nemet.

Od bautošice samo zvedli, ka so gnauk sprobali, da bi sakši den frišek krü meli. Tie njin je pa dosta krüja ostalo, ka so tisti, steri sa dalač držijo, nej prišli sakši den v bauto. Po enom mejseci so prej lidjë sami prosili, aj bau fse po staron. Dej je istina? Žüpan mora vedati!

"S tejn krüjon je tak bilau, da smo mi djilejš (sestane) držali za cejlo ves, so bili takši, ka so prosili, aj sakši den krü bau. Mi smo tie tanapravili (uredili). Dja sa ojdo f pekarno pa k ÁFÉSZ-a. F kratkon cajti smo tana-

F Števanovsko bauto zaman deta po krü f pondejlak, srejdo pa petak.
Foto: Anikó Székely

pravili, ka so sikši den vozili krü. Lüstfo sa je tü tak fcüj zelo (navadilo), ka sakši drugi den so šagau meli po krü titi. Samo en mejsac so sakši den vozili krü, kiflina pa žemlé. Pa

nej so parpielali zazranka, samo v adanajsto pa dvanajsto vöra. Tie pa že bautošica nej mogla zoadi (prodati). Zavolo tauga, ka so tjasnau (pozno) vozili, so si šaulardja tö nej mogli za djüžino tjüpi. Mi smo tie prosili pekarno pa ÁFÉSZ, aj žemlé pa kiflina sakši den vozijo, če krü rejsan nej. Prajli so mi, ka do samo tak sakši den vozili, če mi tö fcüj plačamo. Dja sa pa tak pravo, sto asek (dobiček) gora zema, tisti aj parpiela f pravon cajti. Tau sa njin tö pravo, ka če oni neščejo, tie mi privatno pekarno ziščemo. Zdaj pá znauva začnejo voziti kiflina pa žemlé sikši den. Krü pa sikši drugi den."

Sto ma istino? Sakši! Tisti tö, steri bi sakši den radi frišek krü djeli, tisti tö, steri pravijo, ka raj aj majo sakši drugi den zazrankoma rano krü, kak ka bi ga trbélo do podneva čakati. Enoj stvari sa pa lieko veselijo. Žemlé svoje fsakdanešnje pa rejsan dobijo sakši den.

Par nan f Porabji so gnauk svejta tó bilé Sibil-ske knjige, f šteraj je dojspisano bilau, kak bau, da konec sveta baude. Kak vöglea, da je človek v navauli, te ma vendrak pá na pameti odi konec našoga púklavoga sveta. 1944 — oga leta so buma strašni cajti ojdli, sa je vredno bilau bojati. Nej čúda, ka je toga leta ena porabska dekla f svojo slovensko pesmarico prejk spisala nika s tistoga, ka je v vogrskoj rejči fküppaubro plebanoš János Csizmadia iz Gyergegya in I. 1936 vödauf Soproni.

Cejlo delo sa tak začne, ka prej od 1936 — oga do 1946 — oga leko čakamo ete čüedne dele, štere je prej proroküvalo 40 sveti apatic (nun) ino menihov (szerzetes).

DRUGA BOJNA VÖVDARI

V Dajčlandi pela rosag en pavarskoga roda vladar, šteroga lústvo z velkin vaseldjon gorprimle fseposedik. In šteri rad má mlajše, če je sréča na poštiji (cesti), je pobauža. Vövdari druga bojna. Z Rusoškoga en grdi

PROROKÜVANJE

stvaur s kustimi zobami in oroslanskimi (levjimi) pata-mi sa nutri vgej v Europo. Lústvo de dosta tarpelo tan, gé do tášli (Poljska). Dajčland de drugo paut nutri v Belgium úšo ino tan ostane. Francuški rosag sa na dva tala fčesne, na sövernoga pa južnoga (déli). Algir sa fkraj ftrgne od Francuškoga rosaga. Tü dva par-ta (stranki) baudeta, slabši de Nencon pomagao (Bertain).

MLAJŠI DO GORELI

England cejli svejt gorvožgi, da zgibi svojo kolonialno (gyarmati) mauč. Palote (plače) v nenškaj in taljanskaj varašaj (mestih) sa fküpporúnejo. Tan, gé so gnauk cerkve pa ceste bilé, de samo trava rasla. Žardjavi šarkanji (zmaji) v lufti do žveplovi odjen vómetali na varaše. Matare, aj don leko rejšijo svojo gorečo

deco, do nutri v vodau latele (Napoli). Na Taljanskon revolucija (forradalom) vövdari. Italija de v bojni labda (žoga) za špilanje. Trnok dosta Nemcov spadne. Nenški vladar de sa búu z rusoškov sodačijov. Dojoblada (premaga) Vzhodno Europo in de búu smrtne boje s prihajajočimi komunistari. Velka sújča baude. Potoki sa vóposišijo.

PAPA POBEGNE Z VATIKANA

Modrija pa ples doj baude parpovödani. V Rimi revolucija vövdari. Sveti oča pobejgne z Vatikana, dva kardinala (biboros) ta ga v Švajc sparvajala, gé 90 gni ostane. Te baude med Esse-non pa Münsteron najvejšo bitje v zgodovini sveta, da de dva gni pa tri noči naparstanoma kmica (tema). F ton karvavon fortessimoni nenški vladar dojbije svoje protivnike. Če rejsan, ka de sa do tistoga mau tak völdo, ka zgibi bojno. Tedeum

de Papa f Kölni držo. Te okronajo nenškoga casara, šteri de z nenške hercegovske daržine. Sveti oča nazaj odide v Rim. Nenci ponižajo protivnike od Papana, nenški protestanti pa tó katoličani gratajo. England zgibi fse svoje kolonije (gyarmat), v njej komunistarska revolucija vövdari. Na Francuškön parminé republika (köztársaság) ino si krala vöodabréjo, šteri pride iz daržine lelij (Bourbon). Francuzi do taprejk v England šli red delat. England cuj Francuškoma rosagi zakapčnejó. V Englandi do Papana pá za svojoga meli.

NA RUSOŠKON VÖMARGÉ KOMUNIZEM

Na Rusoškon vömargé komunizem, država pa na falajčke (kose) razspadne. Poljska pá velka baude. Konec svetovne katastrofe f tiston leti baude, da f cvejtonon mejseci dvakrat pun mejsac baude na nebi ino de sa obliskalo pa garmelo. Z Merke pa z velkin vaseldjon pridejo nazaj tisti, šteri so tavó odišli.

Francek Mukič

OD SLOVENIJE...

POT POD KARAVANKAMI

V začetku junija so odprli enega najsodobnejše opremljenih cestnih mejnih prehodov v Evropi, strokovnjaki pa ga uvrščajo tudi med gradbeno najzahtevnejše tovrstne objekte v Alpah. Gre za karavanski cestni predor (7864 metrov), ki bo omogočil hitrejšo povezavo med Slovenijo in Avstrijo. Z dokončanjem del in odprtjem prehoda se je sklenila skoraj 30-letna aktivnost za zgraditev te prometne poti.

SLOVESTNA PRISEGA

V učnih centrih na Igu in v Pekrah, kjer poteka poskusno usposabljanje prve generacije vojakov Teritorialne obrambe, je priseglo 270 fantov. Prisege so se poleg številnih svojcev in prijateljev vojakov TO udeležili slovenski politiki, tudi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, predsednik slovenske skupščine France Bučar, obrambni minister Janez Janša in drugi.

Fantje, ki se bodo usposabljali največ sedem mesecev, so prisegli, da bodo branili samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost svoje domovine Republike Slovenije.

KUČAN V RIMU

Predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan je bil na večdnevnom obisku v Rimu, kjer se je pogovarjal s predsednikom italijanske republike Cossigo, zunanjim ministrom De Michelisom in predsednikom senata Spadoliniem, sprejel pa ga je tudi papež Janez Pavel II.

Na novinarski konferenci po pogovorih je Kučan povedal, da bo Evropska skupnost v kratkem objavila nov dokument o Jugoslaviji, v katerem bo jasno rečeno, da se dvanajstera še naprej zavzema za ohranitev Jugoslavije. Sicer pa Slovenci v Rim niso prišli reševati svojih problemov, temveč in predvsem pojasniti, da izid plebiscita zavzuje slovenske oblasti, da do 26. junija pripravijo vse potrebno za delovanje samostojne suverene države Slovenije.

MED KOROŠCI !

Mešani pevski zbor Avgust Pavel in folklorna skupina z Gornjega Senika sta 8. in 9. junija gostovala na Radišah na avstrijskem Koroškem. Po prihodu v Celovec so naši skupini predstavili nekatere kulturne spomenike v gradu, pozno popoldan pa smo spoznali kraj Radiše in prebivalce. Zvečer sta se pevski zbor in folklorna skupina predstavila s celovečernim programom v kulturnem domu. Nabito polna dvorana je zelo pristrčno sprejela naši skupini iz Porabja. Po programu so za nas organizirali družabno srečanje v kulturnem domu. Po mnenju vaščanov že dolgo ni bilo tako veselo. Ob žlahtni kapljici in lepem petju smo doživeli nepozaben večer.

V nedeljo, 9. junija, je pevski zbor sodeloval tudi

pri slovenski maši v tamkajšnji farni cerkvi. Popoldan nam je tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle razkazal del Koroške.

Organizatorjem hvala!

J.H.

Letos poleti bo na Jadranu zelo malo madžarskih turistov sporočajo turistične agencije v Železni županiji. Zaradi političnih dogodkov v Jugoslaviji je namreč večina prijavljenih odpovedala potovanje. Rajši se odločajo za potovanja v Grčijo ali Španijo, čeprav so dražja. Turistične agencije za to poletje niti ne načrtujejo dopustov na obali. Savaria Turist

načrtuje le nekaj krajših potovanj v Ravne na Koroškem in Portorož. Agencija se je na kraju samem prepričala o tem, da potovanje v te kraje ni nevarno, kljub temu pa ni prijav. Ko se je agencija pozanimala o razmerah v Jugoslaviji na veleposlaništvu v Budimpešti, je neki glas odgovoril le: "Srečno pot v Jugoslavijo!"

M.S.

"Srečno pot" v Jugoslavijo

Ljubljanska banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

**Pravi naslov
za denarne zadeve**

... DO MADŽARSKE

MANJ KOT TISOČ SOVJET- SKIH VOJAKOV

"16. junija je zapustil ozemlje Republike Madžarske tudi zadnji sovjetski vojak", je izjavil György Keleti, predstavnik obrambnega ministrstva.

Na začetku junija je bilo na Madžarskem manj kot tisoč ruskih vojakov. Odpekljali pa so že vso vojaško opremo.

DENAR

Na začetku junija se je sestal kuratorij Sklada za narodne in etnične manjšine. Po pregledu prošenj so odločali o razdelitvi denarja. Slovenska manjšina je dobila tokrat približno 250.000 forintov. Na prošnjo Slovenskega društva Lipa bo dobila seniška fara za opremo 50.000 forintov. Sklad za narodnosti je osnovala tudi županijska skupščina Železne županije iz svojega proračuna za manjšine, ki živijo na njenem območju. Iz tega sklada so dobile slovenske šole, klubi in društva 95.000 forintov.

PORABCI V SLOVENIJI

22. in 23. junija se bo pevski zbor A. Pavel udeležil tradicionalnega srečanja pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Istočasno bodo organizirali srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v Kranju oz. Pokljuki. Porabci se bodo udeležili z nogometno in rokometno ekipo in igralci namiznega tenisa.

CENA ZELENJAVE IN SADJA

Čeprav bi naš organizem potreboval veliko vitaminov, nam cene zelenjave in sadja ne dopuščajo, da bi si vsak dan privoščili tisto, kar si želimo.

V monostrskih trgovinah so namreč cene še zmeraj visoke. Za kilogram novega krompirja moramo dati približno 70 forintov. Paradižnik stane 130 forintov. Paprika se prodaja po kosih (od 13 do 28 forintov), jagode stanejo 180 forintov.

NAŠ OGRADEC NAŠE NJIVE

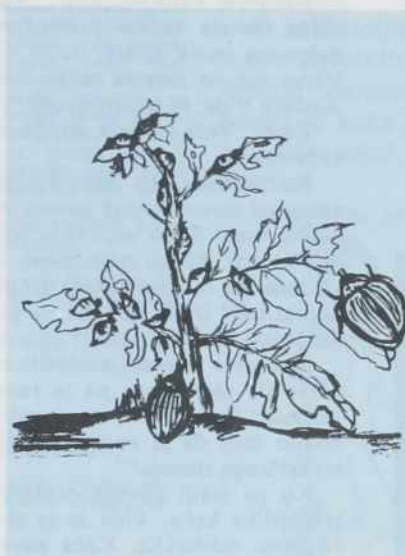
Kak leko obranimo krumpiča?

V našoj krajini dva felé kaštige poznamo, ka nan krumpiča pokvari. Sakšo leto velki kvar delajo KOLO-RADCI (burgonya bogarak), v deževni letaj pa krumpična kaštiga leko prida.

Koloradca dobro poznamo. Kaulak 1 centi so dugi, redjajčevo farbo pa 10 črni strafof majo. V zima se v zemlejš držijo, da toplo grtúje se naprej potegnajo. Fčasih djesti iščejo, če na mesti ne najdejo, eštje preveč daleč se tó nasejo.

Žute jajce pod listje kladéjo pa za 1 teden se mladi vózlážejo. Té redečó-žuta črvi več djejo kak stari. V eton cajti trbej odprvin šprickati.

Dosta felé sredstva ponúvajo nan. FLIBOL E, DITRIFON WSC, ROVLINKA 50 WP ali SEVIN 85 Wp samo te núcajmo, če DECIS ne dobimo. DECIS odavajo v 2 deciliterskon glaži ali v 5 cm³ ampuli tó. Do 10 litra vodé 10 ali 15 cm³ (2 ali 3 ampuli) DECIS moremo djati. DECIS je nej krepki čemer, dapa zatok trbej pazi-ti, aj nan v oči ali na kaužo ne pride. 1 teden po šprickanji krumpiča ne smejmo djesti ali polagati. Potejn krumpiča sakši teden poglednemo, da je potrebno šprickanje ponovimo. Če je zeleno trno na nikoj prišlo v vodau

leko listni gnoj dejamo (Do 10 litra vode 1 deciliter WUXAL). Té gnoj pomaga rasti zeleno pa tak več krumpičof dobimo.

Našoga sausada moremo trucati, aj on tó špricka, nasprautno koloradci furt prejk pridajo na našo, dej več djesti najdejo.

Če malo krumpičof mamo, brez šprickanja se tó leko obranimo. V eden šurki glaž malo ecija vlejemo. Da stari koloradci naprej pridajo, z žli-cof ali z malin boton je v glaž zama-

témo. Tau delo sakši teden moremo ponoviti.

Krumpičina kaštiga (burgonyavész) se najbola v deževnij letaj pokaže. Da krumpičtja tá zacvetéjo, spodnji listi začnejo ridjagi grtúvati pa povegniti. Če eštje toplo tó grata, za 1 teden leko celo zeleno na nikoj prida. Doste lúdi misli, ka prauto toga nega pomauč. Nej je tak! Da f pamet zemamo, ka listje začne ridjaviti, šprickati trbej. Za tau kaštigo tó več felé sredstva najdemo. Najbaugša je REZOXIKLORID 50 WP núcati. Do 10 litra vodé 5 dekagramof materiala damo. V vodau moremo eštje 2,5 cm³ NONIT-a djati, aj se šprickanje bole zgrabi na listje. Na mesto REZOXIKLORID-a leko núcamo eštje: RECIN SUPER ali DITHANE M45 ali ZINEB 80.

Če cajt deževen pa topel ostane za 7–10 dni šprickanje moremo ponoviti. Na slednjem WUXAL tó leko núcamo. 3 tedne po slednjem šprickanju krumpiča djesti ali polagati nej slobaudno!

A Talaber

RAZDRUŽITEV

Zoltan Korpič se je leta 1971 priselil v Sakalovce iz Slovenske vasi. Vsi ga poznajo kot aktivnega človeka, ki se rad vključuje v delo, posebno ko gre za razvoj vasi. Letos je bil izvoljen za predsednika gasilskega društva v Sakalovcih. Ali res obstaja to gasilsko društvo, je samostojno, ali ...? Pojasnil mi je trenutno stanje in na koncu pogovora sem dobila odgovor na "ali".

"Leta 1894 so ustanovili gasilsko društvo (tűzoltóegyesület) v Sakalovcih. Od takrat se je marsikaj zgodilo, spremenilo. Tudi organizacijske oblike so se spremenile, toda gasilsko društvo je v tem obdobju delovalo ne glede na režime.

Tačas nas je 20, 11 aktivnih članov in 9 drugih,

ki nas podpirajo. 1971. leta so gasilsko društvo združili z dolnjeseeniškim po takratnih zakonskih predpisih (rendelet). Od takrat smo izmenično hodili na tekmovalnjo po dogovoru. Čez nekaj let so se pridružili tudi gornjeseniški gasilci, saj so vsa tri društva spadala k občini Dolnji Senik. Nesporazumni med nami so postajali zmeraj večji, posebno ko je bilo treba iti na tekmovalnjo. Vsi bi radi šli, šlo pa je lahko samo eno društvo. Dei opreme in denar sta bila tudi skupna. Novi zakoni pa dovoljujejo samostojno delovanje gasilskih društev. V vasi smo imeli februarja ustanovni zbor, kjer smo se odločili, da bomo samostojni. Poslali smo že nov statut (alapszabály) društva, da bi

Zoltan Korpič (z leve) se rad vključuje v delo, posebno ko gre za razvoj vasi.

nas registrirali na sodišču. Zaenkrat ni nobenega odgovora, upam, da bomo najkasneje do jeseni dobili dovoljenje. Že se pripravljamo na samostojnost. Gasilski

dom smo obnovili. Zdaj čakamo še na kakšno pisarno. Župan nam jo je obljubil, toda zaenkrat se ta obljuba še ni uresničila. Tudi skupen denar bo treba razdeliti. Mislim, da se bo dalo vse to urediti.

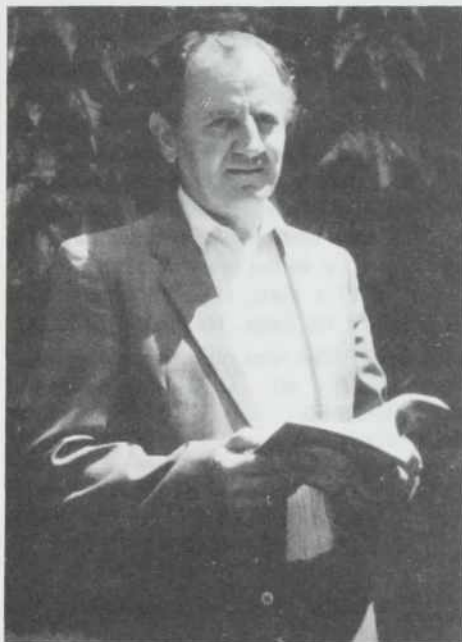
Želja naših članov je, da bi se pobratili z gasilskim društvom na Goričkem. Če bi se mejni prehod končno odprl, bi bili blizu. Lahko bi se srečevali, izmenjevali izkušnje in če bi bilo potrebno, bi pomagali pri ugašanju požarov (upam, da do tega ne bo prišlo). Torej komaj čakamo, da bomo spet gospodarji v svoji vasi. Seveda ne rečem, da je bilo vse slabo, ko smo bili (smo še) združeni, toda najlepše je biti samostojen in tega si vsi želimo."

K.H.

KRALJEVIČ IN LEPA VIDA

Nekoč je živel kraljevič. Mati ga je zadržala budila, naj vstane, da bo šel k maši, saj so prej kralji in bogati tudi hodili k maši, bolj kakor siromaki.

Priganjala ga je, naj vstane pa gre k maši. Kraljevič pa ni vstal. Mati je že drugič prišla in ga priganjala, pa le ni vstal.

Kraljevič kača pa pravi: "Mati pa oča, vidva nimata toliko premoženja pa tak dolgo ne bosta živela, da bi me odrešila. Vidva me ne moreta rešiti. Rešila me bo Junaška Vida, ki se danes rodi."

Zares, Vida je rasla, kraljevič pa je bil kača naprej.

Ko je Vida bila stara štirinajst let, je zazranka rano šla plet proso. Bila je trno velika rosa. Sama sebi si je golcala: "Kaj je bilo to? Kaj je bilo tukaj, ker je rosa stepena pa ni nikakršnega stopaja? Kaj je hodilo tod? Da bi bog dal, da bi bilo moje, kar je tod hodilo!"

Naslednji zranjak je spet bilo tako. Vida je šla plet proso pa je rosa spet bila stepena. Spet pravi sama sebi: "Kaj je hodilo tod, da je rosa vsa stepena, pa ni nikakršnega stopaja?"

Ko na tretji zranjak pride, je v brazdi bila velika kača. Vida se je zbala in prestrašeno odskočila. Kača pa pravi: "Ne boj se me, Vida, Lepa Vida! Jaz nisem huda kača, mladi kraljevič sem. Usedi se na tla, jaz pa se splazim k tvojim nogam pa ti povem, kaj naj storiš, da me odrešiš. . ."

Prav, Vida se je usedla na tla, kača se je splazila k njej pa je rekla: "Tam na tistem visokem hribu stoji velik grad. Ti boš šla tja po cesti, jaz pa po grmovju. Tam si utrgaš tri enoletne leskove šibe pa tam počakaj name. Ko jaz pridem, me ščukni z eno šibo pa jo odvrži. Potem me ščukni z drugo šibo pa jo prav tako odvrži, nato pa s tretjo in jo tudi odvrži."

Zares. Lepa Vida je prišla v grad. Tam je bil leskov grm. Utrgala si je tri enoletne šibe. Tačas se je tudi kača priplazila do gradu. Vida je storila, kakor ji je velela kača. Ščuknila jo je s prvo šibo pa jo odvrгла, nato jo je ščuknila z drugo in jo spet odvrгла. Ko jo ščukne s tretjo šibo, se pred njo pojavi kraljevič. Ni več bil kača.

Šla sta v grad. Kralj in kraljica sta bila trno vesela. Veliko gostovanje so služili. Pa sta tako sedaj še vedno v tistem gradu na hribu, če aštjak živita.

Zbral in zapisal
Karel Krajc

Takrat v tistem času je bilo tako, da če je mati v kaj zaklela dete, je tisto v resnici postalo.

Mati je že bila jezna pa mu je rekla: "Da bi postal kača, ker ne ubogaš pa ne greš k maši!"

Ko je vdrugič odprla izbo, se je po njej že zvijala in vlačila kača.

Kraljica se je prestrašila pa je rekla, da tistemu, ki bo odrešil sina, dajo toliko peinaž, kolikor bo prosil.

Etnografski raziskovalni tabor

Zveza Slovencev na Madžarskem in Muzej Avgusta Pavla v Monoštru organizirata etnografski raziskovalni tabor, ki bo od 1. do 5. julija. Na obvestilo, ki smo ga poslali porabskim šolam, se je odzvalo 8 učencev iz monoštrske, gornjeseniške in števanovske osemletke.

Namen raziskovalnega tabora je zbiranje podatkov in fotografiranje kulturne

dediščine. Delo bo potekalo v dveh skupinah in z dvema temama. Prva skupina bo zapisovala podatke o ljudski noši (in seveda tudi slikala), druga pa bo zbirala stare fotografije. Raziskovali bodo v porabskih vasicah. Tako bi radi seznanili mlajšo generacijo s tradicionalno porabsko kulturo. Vprašalniki so v slovenščini, in "mladi raziskovalci" se bo-

do lahko usposabljali tudi jezikovno. Mogoče se bodo čez nekaj let ravno ti učenci odločili za študij slavistike ali etnologije.

Stroške (potni stroški, hrana itd.) bo plačala Zveza Slovencev na Madžarskem.

K.H.

NAŠE PESMI (1)

Črne oči

*Daj bi mejla tinto, pero,
tinto, pero, šrajb* papir.
Bi t' napisau, lubi moj dragi,
kelkokrat si biu pri men'.*

*Skuze baudo moja tinta,
lica baude šrajb papir.
Jezik baude moje pero,
s ken ti pišen, dragi moj.*

*Daj bi tau moj oča znali,
kaj se z menof zdaj godi.
Oni bi več nej zaspali,
cejlo nauč se jaukali.*

*Daj bi tau moja mati znali,
kaj se z menof zdaj godi.
Oni bi me potopili
vu toj prvoj kaupanci.*

*Črne oči, plave vlase,
so mené zalubile.*

*Črne oči, plave vlasé,
so mené zalubile.*

(Gorenji Sinik)

— mkm—

* nenško—schreiben—pisati

BLAGOVNICA

**OB PRIHODU
V POMURJE**

**OBIŠČITE BLAGOVNE
HIŠE**

**TER PRODAJALNE
VELETRGOVINE**

Potrošnik

**Čaka vas bogata ponudba
raznovrstnega blaga.**

Ob nakupu v vrednosti nad 1.000,00 Din
vrnemo davek.

izkoristite priložnost!

NA IZLETU

Naša šola neguje prijateljske stike s prosenjakovsko šolo v Sloveniji 4. junija smo bili na skupnem izletu.

Z učiteljico Klaro Fodor smo odpotovali v Mursko Soboto. Tam smo se dobili jutraj ob šestih z učenci in učitelji iz Prosenjakovec.

Najprej smo si ogledali lepo zgodovinsko mesto Ptuj. Cepprav je malo deževalo, je bil pogled z gradu čudovit. Pot nas je peljala na Hrvaško v Trakošćan. Tudi ta grad je zelo zanimiv. Na koncu smo se odpeljali v Ormož, kjer smo si ogledali tovarno sladkorja. Med potjo smo občudovali lepo pokrajino.

Vrnili smo se z lepimi doživetji in željo, da bi se čimprej srečali pri nas v Porabju.

Kristjan Mižer, 4. r.,
OŠ Gornji Senik

Varčevanje

Na naši šoli lahko varčuje vsakdo, če hoče. Otroci začnemo varčevati že na začetku šolskega leta. V razredu ima skoraj vsakdo hranilno knjižico.

Če dobimo od staršev ali sorodnikov kaj denarja, ga ne zapravimo za sladoled, ampak ga vložimo na knjižico. Iz tega "drobiža" se do konca šolskega leta nabere kar lepa vsota. Za vloženi denar dobimo tudi obresti.

Odločila sem se, da si bom za denar, ki ga bom dobila na koncu šolskega leta, kupila lepo obleko.

Tudi naslednje leto bom varčevala, saj bom tako kot se bom zdaj navadila, skrbela za denar tudi, ko bom odrasla.

Renata Čizmaš, 4. r.,
OŠ Gornji Senik

Koristni odpadki

Naša učiteljica nas je med tednom opozorila, da bomo imeli v petek akcijo zbiranja koristnih odpadkov.

Z veseljem smo se pripravljali. Vaščane smo obvestili, saj so učenci nesli domov listke z obvestilom, naj vsakdo postavi odpadke pred hišo. Razdelili smo se v tri skupine. Prva je zbirala odpadke na Janezovem bregu, druga pri hišah, ki so ob cestah, tretja pa v Bekavaru (Zabje mesto). Ob enih popoldne smo začeli delati. Ob cesti je bilo veliko železnih predmetov. Z delom smo kar hitro končali učiteljica nas je pohvalila.

Zbiranje odpadkov je bilo zanimivo in zelo koristno. Bili bi veseli, če bi še bile takšne akcije.

Monika Dravec 6. r.,
OŠ Gornji Senik

POZABIL SEM NA ŠOLO

Včeraj popoldan sem igral nogomet. Pozabil sem na šolo in samo zabijal žogo.

Danes sem prišel v šolo in sem dobil enko. Postal sem rdeč, ko sem mislil na očetovo roko.

Težka roka očetova mi je ... po glavi, nisem mislil več na žogo, temveč na šolo.

Gabor Wachter, 6. r.,
OŠ Gornji Senik

VEŠ - VEM

Spoznali smo že izvor avtomobilskih gum. Danes pa si pogledajmo avtomobil — njegovo barvo in lastnika.

O avtomobilih in njihovih lastnikih najdemo mnogo zapisanega. Nekomu je kaka barva avtomobila všeč, drugi je ne mara.

S tem se je ukvarjal

pu lahko izbiral. Pa pogledajmo, kakšna.

Ljudje, ki vozijo rdeče ali rumene avtomobile so največkrat vedri, razpoloženi, veseli, srečni in ustvarjalni. V zelenem avtomobilu se vozijo ljubitelji narave oziroma ljudje, za katere rečemo, da so z obema

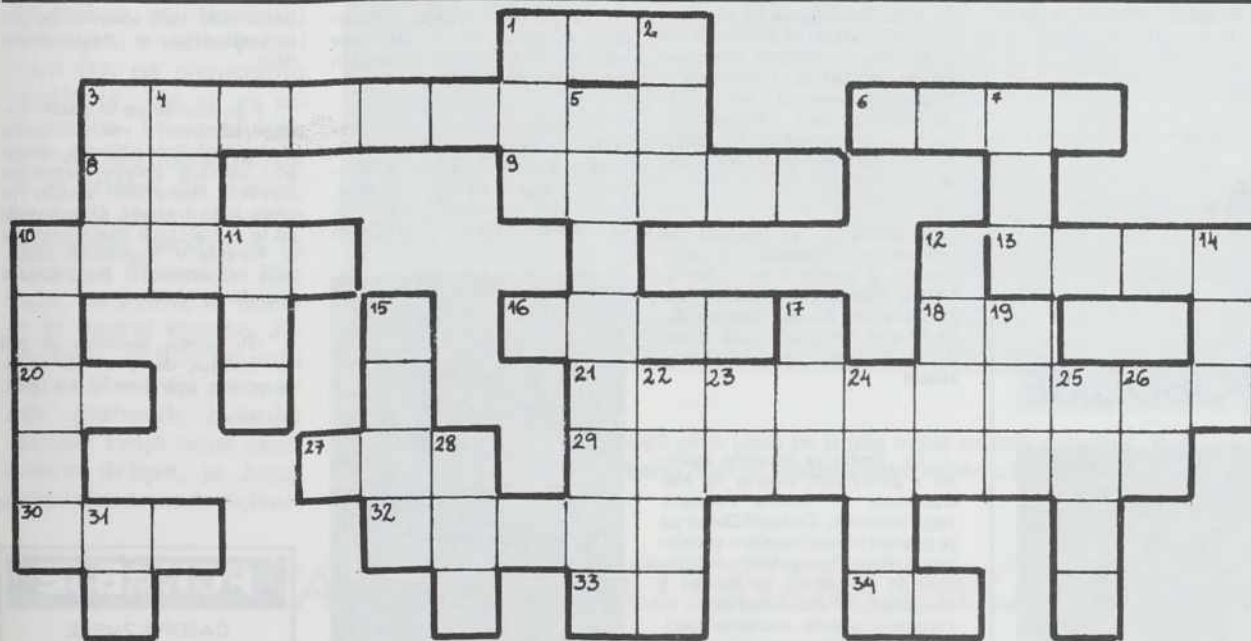
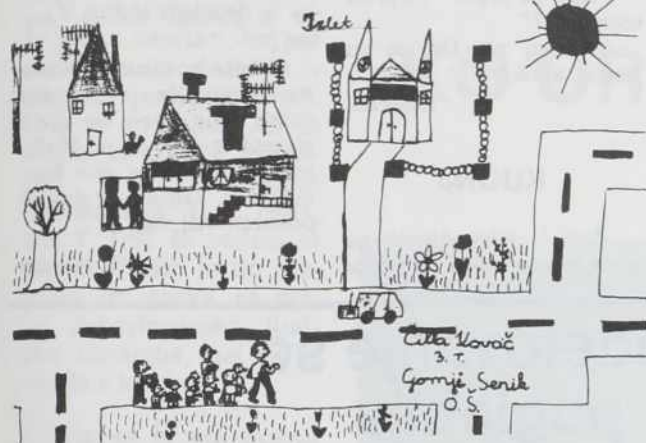
tudi psiholog Berthold Schwarz. Meni, da je zveza med barvo avtomobila in njegovim lastnikom, če je lastnik barvo avtomobila ob naku-

nogama na zemlji. Kdor se vozi v modrem avtomobilu, je veren in uravnotežen. V belem avtomobilu se vozi uravnotežen, premišljen človek. Črn avtomobil naj bi bil last človeka, ki ima nos za trgovanje. Siva in srebrna barva pa naj bi označevala ljudi, ki se želijo na družbeni lestvici visoko povzpeti. Avtomobil pepelnate barve (barva mlečne kave) imajo ljudje, ki so glava družine in so skrbni očetje.

Seveda psiholog opozarja, da to velja samo takrat, če imamo ob nakupu avtomobila možnost izbirati tudi barvo.

Dragi otroci !

Tokrat je križanko postavil vaš vrstnik Dušan Mukič, učenec 4. razreda v Sombotelu, in vam želi uspešno reševanje. Rešitve nam pošljite do 5. julija. Uredništvo pa vam želi vesele počitnice. Ne pozabite na nas! Tudi poleti nam lahko pišete, rišete, saj nas zanima, kaj počnete med počitnicami.

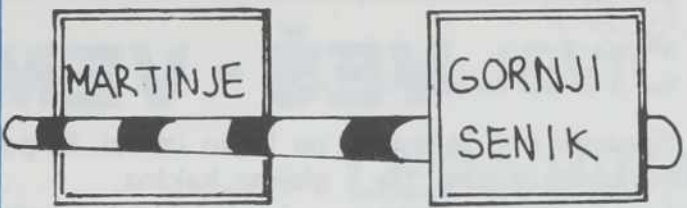

VODORAVNO:

1. kjer se srečata dve steni
3. babica
6. pokrivalo
8. angleško "ali" (OR)
9. srce stroja
10. fotografija
13. lokomotiva + vagoni
16. kamor ne maraš hoditi
18. "OV"
20. veznik
21. porabska vas
27. mož in žena
29. TV
30. žensko ime
32. prenočišče
33. vodoravno 8. obratno
34. ... 7 do 10

NAVPIČNO:

1. ... greš?
2. kdor krade
3. slana snov
4. 1 + 2
5. središče Porabja
7. lepa domača ptica
10. češplja
11. rak obratno
12. konj majhne rasti
14. rdeča tekočina v telesu
15. prevedi madžarsko
25. brez tega ni življenja
26. 3. in 18. črka
28. konec predmeta
31. ne "ja" besedo: por
17. ... Marija!
19. vlečejo ga krave
22. glava, hrbet, roke, noge itd.
23. madžarska izgovorjava črke L
24. motorno vozilo

DEZINFORMACIJE

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku.

Od takrat je minilo 232 dni, mejnega prehoda pa še ni. (Je bil to ilegalni prestop?)

NIKA ZA SMEJ

NEJ JE VREJDNO GEZIKE ZNATI . . .

SREČANJE KULTURNIH DELAVCEV IZ SLOVENIJE IN ZAMEJSTVA

7. in 8. junija je bilo v prosvetnem domu na Opčinah dvodnevno srečanje predsednikov, tajnikov in sodelavcev slovenskih kulturnih društev iz Slovenije, Porabja, Koroške in Italije. Začelo se je v jutranjih urah s predstavitvijo kulturnih dejavnosti zamejskih Slovencev in njihovih organizacij.

Goste so pozdravili tajnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Vojko Stopar, novoizvoljeni predsednik organizacije Franček Rudolf in v imenu gostiteljev, to je Zveze slovenskih kulturnih društev, Slovenske prosvete in Zveze Slovenske katoliške prosvete iz Gorice, predsednik ZSKD Ace Mermolja. Nato so o delovanju svojih organizacij spregovorili tajnik Slovenske prosvetne zveze iz Celovca Janko Malle, predstavnik Krščanske kulturne zve-

ze iz Celovca Nužej Tolmaier, predstavnik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök, predsednik Slovenske prosvete iz Trsta Marij Maver, predsednik ZSKD Ace Mermolja, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete Damijan Pavlin in predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov Zorko Harej. Iz povedanega se je izluščila zanimiva slika kulturnega delovanja Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Seveda ostajajo še številni stari problemi, novost pa je v tem, da so se skupaj predstavile organizacije iz vseh treh "zamejstev". Večerne ure so bile posvečene kulturnemu programu ter seveda sproščeni zabavi. Srečanje se je nadaljevalo 8. junija, udeležil pa se ga je tudi minister dr. Janez Dular.

Dva človeka delata na njivi. Na pauti eden auto šlafja pa stana.

"Sprechen Sie deutsch?" pitajo naša padaša po nénškon. Tejva dva pa samo pleča vlačita.

"Si parla italiano?" čuja ta pitanje po taljanskon. Pa samo pleča potegnata. Na slednjim po francouskon je pitajo:

"Parlez-vous francais?" Da na tau tū valas ne dobi jo, dvera notri vdarijo pa odidejo.

Za edno dobro vōro eden paver pravi drugoma:

"Záto bi dobro bilau ge zike znati." "Zakoj?" ga pi ta drugi. "Tej so tri ge zike vedli, pa na koj so prišli z njimi?"

AJ NE TRPI

Dva policaja sa srečata na pauti. Eden črni pantlik ma na golejra. Drugi ga pa pi ta: "Ka sa je zgodilo? Koga žalüješ?" "A, samo pa njaj. Mojo ženo žalüjen." Padaš ma pa pravi: "Samo mi takšo ne guči. Vej san pa eštje fčara gučo ž njauf."

"Vejn, ka si gučo. Večer se je zgodila navola. Rokau si je tavrejzala z naužicon."

Padaš pa pravi: "Pa je od toga mrla?"

"A, kaj pa. Doj sa go strejlo, aj ne trpi."

I. Barber

KUONJ

Živo je eden človek pa edna ženska. Mela sta enoga

T. Hirnök

Sodelovanje se pogloblja

V začetku junija so se zbrali ravnatelji vrtca in osnovnih šol iz Porabja z ravnatelji nekaterih vrtcev in šol iz Prekmurja v Republiki Sloveniji. To je bilo že tretje skupno srečanje. Tokrat je bil gostitelj Pedagoški inštitut iz Sombotela, ki ga vodi dr. Laszlo Szabo.

Sestanka so se udeležili še namestnik direktorja Lajos Dancs, iz prosvetnega oddelka Ferenc Szendi, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök ter predstojnik Zavoda za šolstvo iz M. Sobote Feri Huber.

Dr. Szabo je navzoče seznanil s položajem šolstva na Madžarskem in delom Pedagoškega inštituta. Gospod Dancs pa je govoril o zelo uspelem sodelovanju med Pedagoškim inštitutom in Zavodom za šolstvo v M. Soboti. V nadaljevanju pa so ravnatelji ocenili enoletno medsebojno sodelovanje, ki je bilo mnogostransko, za vse koristno in sistematično. Tako so bili vsi načrti sodelovanja uresničeni, vanj pa so že vključeni tudi vrtci.

Sodelovanje poteka med:

- osnovno šolo 2. v Monoštru in osnovno šolo v Lendavi,
- osnovno šolo 1. v Monoštru in osnovno šolo v Lendavi ter Rogaševcih,
- osnovno šolo in vrtcem na Gornjem Seniku in osnovno šolo ter vrtcem v Prosenjakovcih,
- osnovno šolo in vrtcem v Števanovcih in osnovno šolo ter vrtcem v Genterovcih,
- vrtcem v Monoštru in vrtcem v Lendavi.

Taka sodelovanja so omogočila izjemno mnogo izmenjav učil, učnih pripomočkov, učnih gradiv, otroških revij itd.

V pogovoru pa so se izoblikovala še mnjenja, ki so opozarjala na načrtovanja, sodelovanja manjših skupin učiteljev, in to večkrat letno, zaradi lažje izmenjave izkušenj. Večje bi

lahko bilo tudi sodelovanje pri izobraževanju in dvojezičnem delu.

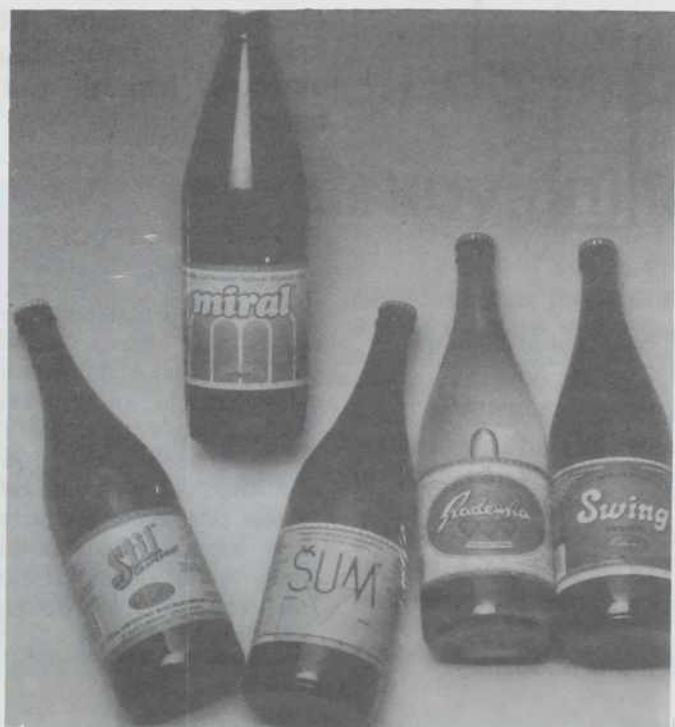
V prihodnje pa bi kazalo tudi načrtovati več skupnih razstav izdelkov učencev, nastopov pevskih zborov, izmenjav otroških kulturnih skupin in izdaj šolskih glasil. Organizirati pa bi morali tudi izlete učencev iz Porabja v Republiko Slovenijo in obratno iz Prekmurja v Republiko Madžarsko.

Ob koncu sestanka so bili vsi mnjenja, da je bil tak skupni posvet potreben in koristen.

JK

Radenska
MINERALNA VODA
RADENCI

NARAVA DAJE NAJBOLJŠE

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna
urednica Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter, Széll
Kálmán tér 11, p. p. 77

Cena:
posamezna številka
10 forintov oz. din,
celoletna naročnina
240 forintov oz. din

Tisk: SOLIDARNOST,
Arhitekta Novaka 4
69000 Murska Sobota,
Slovenija

Nenaročenih rokopisov in
fotografij ne vračamo.

Margiti Horvat verjetno ni bilo vseeno, ko je zvedela, da bo rodila dvojčka. Peter in Tomaž sta pokukala na svet 26. marca. Peter je tehtal 1920 gramov, Tomaž pa 100 gramov manj. Oba sta bila dolga 42 cm. Sedaj, ko sta stara tri mesece, tehtata že tri kilograme in pol.

Družina, ki je imela že dva sinova stara 11 in 10 let, se je preselila v novo stanovanje. To jim je omogočila tudi socialna podpora, ki znaša 600 tisoč forintov.

Mama Margita pravi, da ji starejša sinova veliko pomagata, kajti sama ne bi zmogla vsega dela. (Foto: T. Standor)